

Ed.

193. Nefndarálit

um frv. til laga um hafnargerðir og lendingarbætur.

Frá sjávarútvegsnefnd.

Eins og tekið er fram í greinargerð frv., flutti nefndin það að tillögu samgöngumálaráðherra, en nefndarmenn áskildu sér hins vegar rétt til að koma fram með breytingar við frv. eða fylgja fram komnum breytingum. Það var því óskað eftir því, að frv. yrði sent til nefndarinnar til frekari athugunar að lokinni 1. umræðu. Hefur nefndin tekið frv. fyrir á 8 fundum og rætt það mjög ýtarlega, horið það saman við gildandi lög um hafnir og lendingarbætur, svo og við þau frv. um sama efni, sem fram eru borin á þessu þingi. Hún hefur einnig rætt málið við samgöngumálaráðherra og vitamálastjóra.

Samkvæmt 2. gr. frv. er gert ráð fyrir því, að hafnar- og lendingarbótastöðum sé skipað í 3 flokka, og er farið að mestu þar eftir því, sem gildandi lög kveða á um, þótt nokkuð sé vikið frá þeirri reglu. Nefndinni þykir þetta ekki heppilegt, m. a. vegna þess, að hún telur það ekki réttan mælikvarða á skiptingu kostnaðarins milli rikissjóðs og hafnarsjóðs, hvort hafnarmannvirkin eru byggð í kaupstað eða í sjávarþorpi, enda hefur Alþingi vikið áður frá þeirri stefnu, t. d. í sambandi við Akranes, Neskaupstað og Ólafsfjörð, enda er nefndinni það ljóst, að sótt muni verða sí og æ um flutning hafnanna á milli flokka, til þess að koma samræmi á, og hefur þegar verið hafizt handa um það á þessu þingi um Seyðisfjörð og Vestmannaeyjar. Nefndin taldi því rétt að skipta hafnar- og lendingarbótastöðum í aðeins 2 flokka, þ. e. hafnargerðir og lendingarbætur. Með tilliti til þessa þótti nefndinni einnig rétt, að framlag til staða í lendingarbótaflokki takmarkaðist við einhverja hámarksupphæð, og að staðurinn flyttist í hafnargerðaflokkinn, þegar kostnaðurinn fer yfir það hámark.

Við flokkun á milli hafnargerða og lendingarbóta hefur nefndin haldið sér sem allra mest við þá reglu, sem nú gildir, og vill benda á, að röskun á henni mundi óhjákvæmilega framkalla margvíslegar kröfur um að færa staði, sem nú eru í hafnargerðaflokki, yfir í lendingarbótaflokk, og skapa þannig alls konar glundroða og misræmi í hafnarmálunum. Þá þótti nefndinni og rétt að setja Elliðaárvog í frv. sem sérstaka höfn, með því að samþykkt hafði verið áður á Alþingi, að sá staður skyldi hafa sérstöðu um framlag og ábyrgð, enda er á þennan hátt betur tryggður framgangur þessa máls en ef framkvæmdum þar yrði blandað saman við framkvæmdir Reykjavíkurhafnar. Þá þótti rétt að setja það nýmæli inn í frv., að styrkir og ríkisábyrgð skyldi niður falla, ef hafnarsjóðir eru þess megnugir að standa sjálfir undir nauðsynlegum framkvæmdum, og vegna þessa ákvæðis er þá einnig gert ráð fyrir nokkru ýtarlegri og ábyggilegri reikningsskilum hafnarsjóðs til ráðuneytisins en verið hefur. Nefndarmenn eru þó óbundnir í atkvæðagreiðslu um þennan lið. Þá er einnig gerð nokkru nánari skilgreining á rétti hafnarsjóðs til þess að taka gjöld af einkaeygnum innan hafnarinnar en verið hefur.

Með tilvísun til þessa leggur nefndin til, að frv. verði samþykkt með eftirfarandi

BREYTINGUM.

1. Við 1. gr.
  - a. Í stað orðanna „í þeim hlutföllum, sem segir í lögnum, enda sé áætlun um hafnargerðina eða lendingarbæturnar samþykkt“ í 1. málsg. komi: og í þeim hlutföllum, sem þau ákveða, enda séu áætlanir um framkvæmdir allar samþykktar.
  - b. Síðari málsliður 2. mgr. orðist svo: Ef slík lán eru tekin erlendis, skal það gert í samráði við ráðuneytið, og er óheimilt að leita eftir slíku láni, nema samþykki ráðuneytisins komi til.
  - c. Á eftir orðinu „dýpkanir“ í síðustu málsg. komi: uppfyllingar, dráttarbrautir, þurrkvíar, kranar og innsiglingarmerki.
2. Við 2. gr. Greinin orðist svo:

A. Ríkissjóður greiðir $\frac{2}{5}$ af kostnaði við hafnargerð eftirtalinna staða, sbr. þó 1. mgr. 1. gr., og er ríkisstjórninni jafnframt heimilt að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs lán til greiðslu á $\frac{3}{5}$ af kostnaði við hafnargerðina, miðað við þá áætlun, sem ráðuneytið samþykkir, sbr. 1. mgr. 1. gr.:

1. Akranes.	20. Ingólfsfjörður.
2. Akureyri.	21. Ísafjörður.
3. Bíldudalur.	22. Keflavík.
4. Bolungavík.	23. Neskaupstaður.
5. Borgarnes.	24. Ólafsfjörður.
6. Búðareyri í Reyðarfirði.	25. Ólafsvík.
7. Búðir í Fáskrúðsfirði.	26. Patreksfjörður.
8. Dalvík.	27. Raufarhöfn.
9. Djúpavík í Reykjarfirði.	28. Reykjavík.
10. Elliðaárvogur við Reykjavík.	29. Sauðárkrókur.
11. Eskifjörður.	30. Seyðisfjörður.
12. Flateyri í Önundarfirði.	31. Siglufjörður.
13. Grafarnes í Grundarfirði.	32. Skagaströnd.
14. Hafnarfjörður.	33. Stykkishólmur.
15. Hofsó.	34. Suðureyri, Súgandafirði.
16. Hrísey.	35. Vestmannaeyjar.
17. Hólmavík.	36. Þingeyri, Dýrafirði.
18. Húsavík.	37. Þórshöfn.
19. Höfn í Hornafirði.	

B. Ríkissjóður greiðir helming kostnaðar við að gera lendingarbætur á eftirtöldum stöðum, sbr. þó 1. mgr. 1. gr., og er ríkisstjórninni jafnframt heim-

ilt að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs lán til greiðslu á hinum helmingnum af kostnaðinum við lendingarbæturnar, miðað við þá áætlun, sem ráðuneytið samþykkir, sbr. 1. mgr. 1. gr.:

1. Arnarstapi.	22. Járngerðarstaðir.
2. Bakki í Arnarfirði.	23. Kópasker.
3. Blönduós.	24. Króksfjarðarnes.
4. Borgarfjörður eystra.	25. Látrar í Aðalvík.
5. Breiðdalsvík.	26. Látravík í Rauðasandshreppi.
6. Búðardalur.	27. Sandgerði.
7. Djúpvogur.	28. Selárdalur.
8. Eyrarbakki.	29. Skálar á Langanesi.
9. Flatey á Breiðafirði.	30. Skarðsstöð.
10. Flatey á Skjálfanda.	31. Skipavík.
11. Fjörður í Múlahreppi.	32. Stokkseyri.
12. Gerðar í Garði.	33. Stöðvarfjörður.
13. Grimsey.	34. Súðavík í Álftafirði.
14. Grunnavík.	35. Sæból í Aðalvík.
15. Hafnir.	36. Tálknafjörður innan Sveinseyrar.
16. Hellissandur.	37. Vattarnes eystra.
17. Hellnar á Snæfellsnesi.	38. Vogar.
18. Hnífsdalur.	39. Vopnafjörður.
19. Hvalsker í Patreksfirði.	40. Þorkötlustaðir í Grindavík.
20. Hvammstangi.	41. Þorlákshöfn.
21. Höfn í Bakkafirði.	42. Örlygshöfn í Patreksfirði.

Fari heildarkostnaðaráætlun lendingarbóta, sem hér eftir verða gerðar á einhverjum stað, yfir 800 þúsund krónur, skal staðurinn teljast, að svo miklu leyti sem þar er umfram, til hafnar undir A-lið þessarar greinar, og fá eftir það styrk og ábyrgð samkvæmt því.

3. Við 9. gr.
  - a. Aftan við 3. mgr. bætist: ef þau standa á lóðum hafnar- eða lendingarbótasjóðs eða njóta hlunninda af hafnargerðinni, svo sem vegna byggingar hafnargarða, dýpkana eða annarra hafnarmannvirkja.
  - b. Á eftir 3. mgr. komi 2 nýjar mgr., er hljóði svo:
    1. Af hafnarmannvirkjum einstaklinga eða félaga má engin önnur gjöld taka í hafnar- eða lendingarbótasjóð, án samþykkis hlutaðeigenda, en náist ekki samkomulag, er aðila skylt að láta mannvirkin af hendi samkvæmt ákvæðum 4. gr. þessara laga.
    2. Heimilt er að innheimta gjöld hafnar- og lendingarbótasjóðs, þegar byrjað er á framkvæmdum hafnarmannvirkja.
4. Við 14. gr.
  - a. Framan við greinina komi ný málsg., er orðist svo:

Halda skal reikning yfir allar tekjur og öll gjöld hafnar- og lendingarbótasjóðs.
  - b. Aftan við 1. mgr. bætist: á sérstök eyðublöð, er ráðuneytið lætur gera fyrir hafnar- og lendingarbótasjóði.
  - c. Aftan við síðustu mgr. komi: og skal jafnan senda ráðuneytinu afrit af reikningunum þannig.
5. Á eftir 14. gr. kemur ný grein, sem verður 15. gr. (og breytist greinatalan samkv. því):

Nú eru eignir og tekjur hafnar- eða lendingarbótasjóðs það miklar, að þær geta að dómi ráðuneytisins staðið undir nauðsynlegum framkvæmdum nýrra

hafnarmannvirkja, auk rekstrargjalda, og ber rikissjóði þá ekki að greiða styrk til framkvæmdanna né ábyrgjast lán til þeirra.

Alþingi, 20. nóv. 1945.

Gísli Jónsson, form., frsm.	Guðm. Í. Guðmundsson, fundaskr.	Eiríkur Einarsson, með fyrirvara.
Steingr. Aðalsteinsson.		Ingvar Pálmason.